

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Prishtinë, më 29 nëntor 2013
Nr.ref.:RK507/13

AKTVENDIM PËR PAPRANUESHMËRI

në

Rastin nr. KOo8/13

Parashtrues

Komuna e Klinës

Vlerësimi i kushtetutshmërisë së Vendimit të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, A. nr. 811/2006, të 14 marsit 2007, dhe pesëmbëdhjetë (15) vendime të tjera,
dhe
kërkesë për vendosjen e masës së përkohshme

GJYKATA KUSHTETUESE E REPUBLIKËS SË KOSOVËS

e përbërë nga:

Enver Hasani, kryetar
Ivan Čukalović, zëvendëskryetar
Robert Carolan, gjyqtar
Altay Suroy, gjyqtar
Almiro Rodrigues, gjyqtar
Snezhana Botusharova, gjyqtare
Kadri Kryeziu, gjyqtar, dhe
Arta Rama-Hajrizi, gjyqtare

Parashtruesi i kërkesës

1. Parashtruesi i kërkesës është Komuna e Klinës, përfaqësuar nga z. A.Sh.

Vendimet e kontestuara

2. Parashtruesi i konteston gjashtëmbëdhjetë vendime të Kolegjit Administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës: në lidhje me gjashtëmbëdhjetë palë të treta të ndryshme:
 - a. A. nr. 811/2006, të 14 marsit 2007;
 - b. A. nr. 752/2006, të 14 marsit 2007;
 - c. A. nr. 755/2006, të 14 marsit 2007;
 - d. A. nr. 635/2006, të 14 marsit 2007;
 - e. A. nr. 753/2006, të 14 marsit 2007;
 - f. A. nr. 754/2006, të 14 marsit 2007;
 - g. A. nr. 751/2006, të 14 marsit 2007;
 - h. A. nr. 750/2006, të 28 janarit 2009;
 - i. A. nr. 749/2006, të 28 janarit 2009;
 - j. A. nr. 638/2006, të 28 janarit 2009;
 - k. A. nr. 747/2006, të 28 janarit 2009;
 - l. A. nr. 637/2006, të 28 janarit 2009;
 - m. A. nr. 636/2006, të 28 janarit 2009;
 - n. A. nr. 746/2006, të 28 janarit 2009;
 - o. A. nr. 748/2006, të 28 janarit 2009; dhe
 - p. A. nr. 579/2006, të 28 janarit 2009.

Objekti i çështjes

3. Objekt i çështjes së kësaj kërkese është vlerësimi i kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuara të sipërpërmendura, me të cilat parashtruesi pretendon se i janë shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë, gjegjësisht nenin 12 [Pushteti Lokal] në lidhje me nenet 123 dhe 124 [Qeverisja Lokale dhe Organizimi Territorial], neni 46 [Mbrojtja e Pronës] dhe neni 121 [Prona]. Përveç kësaj, parashtruesi pretendon shkeljen e të drejtave të saj në shfrytëzimin e lirë të pronës sipas nenit 1 të Protokollit 1 të Konventës Evropiane për të Drejta të Njeriut (në tekstin e mëtejmë: KEDNJ).
4. Për më tepër, parashtruesi i kërkeshës kërkon nga Gjykata Kushtetuese të vendosë masë të përkohshme, sipas nenit 27 të Ligjit për Gjykatën Kushtetuese, në pritje të vendimit të Gjykatës, në mënyrë që të parandalohen pasojat e pariparueshme për pronën publike komunale, që do të pasonin nga zbatimi i vendimeve të MMPH-së dhe i aktgjykimeve të Gjykatës Supreme.

Baza juridike

5. Neni 113.4 të Kushtetutës, neni 27, 40 dhe 41 i Ligjit Nr. o3/L-121 për Gjykatën Kushtetuese të Republikës së Kosovës, i 16 dhjetorit 2008, i hyrë në fuqi më 15 janar 2009 (në tekstin e mëtejmë: Ligji), dhe rregulli 55, 56 (2) dhe (3) i Rregullores së punës (në tekstin e mëtejmë: Rregullorja).

Procedura në Gjykatën Kushtetuese

6. Më 24 dhjetor 2009, parashtruesi i kërkesës e dorëzoi një shkresë në Gjykatë, duke synuar që kjo të paraqesë kërkesën e dorëzuar.
7. Më 30 dhjetor 2009, Gjykata kerkoi nga parashtruesi i kërkesës të dorëzojë formën e plotësuar zyrtare të kërkesës dhe të caktojë një përfaqësues të autorizuar.
8. Më 9 janar 2013, Gjykata e informoi parashtruesin se për shkak të mungesës së ndonjë përgjigjeje ndaj kërkesës së Gjykatës të 30 dhjetorit 2009, kërkesa nuk është regjistruar në Gjykatë, sepse Gjykata e kishte konsideruar kërkesën të pakompletuar.
9. Më 23 janar 2013, parashtruesi e dorëzoi formën e plotësuar të kërkesës, së bashku me një autorizim për përfaqësues si dhe vendimet relevante të gjykatave. Parashtruesi pretendonte se shkresa e Gjykatës, e 30 dhjetorit 2009, nuk është pranuar për shkak se kërkesa e plotësuar nuk është dorëzuar në atë kohë.
10. Më 23 janar 2013, kërkesa është regjistruar në Gjykatë.
11. Më 30 janar 2013, parashtruesi dorëzoi argumente shtesë në lidhje me kërkesën dhe sqaroi se kërkesa është bazuar në nenin 113.4 të Kushtetutës, dhe jo në nenin 113.7.
12. Më 30 janar 2013, Kryetari i Gjykatës, me Vendimin nr. GJR.08/13, e caktoi gjyqtarin Robert Carolan si Gjyqtar raportues dhe me Vendimin nr. KSH, 08/13, emëroi Kolegjin shqyrtares të përbërë nga anëtaret: Snezhana Botusharova (kryesuese), Kadri Kryeziu dhe Arta Rama-Hajrizi.
13. Më 26 mars 2013, kërkesa iu komunikua Gjykatës Supreme.
14. Më 14 nëntor 2013, Kolegji shqyrtares shqyrtoi raportin e Gjyqtarit raportues dhe i rekomandoi Gjykatës papranueshmërinë e kërkesës.

Faktet e rastit

15. Më 18 prill 2003, Kuvendi i Klinës (o1 Nr. 350-107/03) miratoi një plan të rishikuar të detajuar urbanistik për Komunën e Klinës.
16. Më 14 mars 2005, bazuar në planin e rishikuar urbanistik, Bordi i Drejtoreve mori Vendimin (1/3 NR. 353-247/2005) për revokimin e të gjitha lejeve ekzistuese për ndërtimin e objekteve të përkohshme. Bordi i Drejtoreve e arsyetoi vendimin duke u bazuar në atë se të gjitha ndërtimet e përkohshme janë ndërtuar në pronën, e cila është pronësi e Komunës dhe e cila i nevojitet Komunës për qëllime publike.
17. Gjatë vitit 2005, pas Vendimit të Bordit të Drejtoreve, të 14 marsit 2005, Inspektorati i Drejtorisë Komunale për Urbanizëm dhe Shërbime Publike të Komunës së Klinës lëshoi urdhra individualë për rrënimin e ndërtimeve të

përkohshme në komunë, si në rastet kur lejet për ndërtim të përkohshëm ishin lëshuar më parë, po ashtu edhe në rastet kur leja nuk ekzistonte. Pronarëve të ndërtimeve të përkohshme iu dhanë 15 ditë afat për t'i rrënuar objektet e tyre, pérndryshe Inspektorati do të procedonte me ekzekutimin e dhunshëm të urdhrit të tij.

18. Së paku gjashtëmbëdhjetë (16) individë, pronat e të cilëve u rrënuan, si pasojë e këtyre urdhrove të Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm, ushtruan ankesa administrative te kryeshefi ekzekutiv i Komunës së Klinës, në pajtim me nenin 35 të Rregullores së UNMIK-ut 2000/45 mbi vetëqeverisjen e komunave të Kosovës.
19. Kryeshefi ekzekutiv (KE) i Klinës i hodhi poshtë si të pabazuara ankesat e të gjithë individëve, të cilët ishin ankuar. Në pajtim me Rregulloren e UNMIK-ut 2000/45, të gjashtëmbëdhjetë individët dorëzuan ankesa ndaj vendimeve të kryeshefit ekzekutiv të Klinës tek autoriteti qendror administrativ, Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor.
20. Ministria e Mjedisit dhe e Planifikimit Hapësinor (MMPH) i aprovoi ankesat e të gjashtëmbëdhjetë ankesave dhe i anuloi vendimet e KE të Klinës për ankesat e tyre. MMPH-ja mori vendimet individuale vijuese:
 - a. A-106/05, të 20 marsit 2006;
 - b. A-78/05, të 6 marsit 2006;
 - c. A-83/05, të 15 marsit 2006;
 - d. A-76/05, të 1 marsit 2006;
 - e. A-80/05, të 1 marsit 2006;
 - f. A-84/05, të 15 marsit 2006;
 - g. A-81/05, të 13 marsit 2006;
 - h. A-77/05, të 3 marsit 2006;
 - i. A-85/05, të 14 marsit 2006;
 - j. A-75/05, të 27 marsit 2006;
 - k. A-82/05, të 14 marsit 2006;
 - l. A-70/05, të 23 marsit 2006;
 - m. A-71/05, të 24 marsit 2006;
 - n. A-79/05, të 6 marsit 2006;
 - o. A-86/05, të 16 marsit 2006; dhe
 - p. A-69/05, të 16 marsit 2006.
21. Në të gjashtëmbëdhjetë rastet, MMPH-ja arsyetoi se kryeshefi ekzekutiv i Klinës, në vendimet e tij lidhur me ankesat e parashtruesve, nuk e kishte vërtetuar situatën faktike në mënyrë të plotë dhe të drejtë dhe nuk u kishte kushtuar vëmendjen e duhur rregullave të procedurës dhe me këtë ka nxjerrë vendime jo të drejta. MMPH-ja i ktheu prapa rastet e të gjithë ankuesve tek autoriteti administrativ vendimmarrës (gjegj. parashtruesit i kërkesës) për shqyrtim dhe rishikim të vendimeve të saj.
22. Parashtruesi i kërkesës (gjegj. Komuna e Klinës) ushtroi ankesa ndaj këtyre gjashtëmbëdhjetë vendimeve të MMPH-së në Kolegjin Administrativë të Gjykatës Supreme. Parashtruesi, në ankesë, pretendoi se vendimet e MMPH-së nuk ishin në pajtim me ligjin dhe se ligji ishte zbatuar në dëm të Komunës së

Klinës. Parashtruesi i kërkesës pretendoi se MMPH-ja është dashur të kryejë një vizitë në vendin e ngjarjes, me qëllim të përcaktimit të fakteve në mënyrë të drejtë.

23. Më 14 mars 2007, në shtatë raste dhe më 28 janar 2009, në nëntë rastet e mbetur, Kolegji administrativ i Gjykatës Supreme hodhi poshtë ankesat e parashtruesve si të pabazuara në të gjashtëmbëdhjetë rastet. Numrat përkatës të rasteve dhe datat e aktgjykimeve të Gjykatës Supreme janë dhënë më lart në paragrin 2.
24. Në të gjashtëmbëdhjetë rastet, Kolegji administrativ i Gjykatës Supreme arsyatoi se,

“Gjykata konkludon se ne këtë çështje juridike-administrative ekzistojnë kundërthënie të cilat nuk u evituan gjatë vendosjes nga ana e organit të shkallës së parë [Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm], sepse nuk u morën parasysh provat në shkresat e lëndës dhe nuk u dhanë arsyé për fakte vendimtare, të rëndësishme për vendosjen e drejtë të kësaj çështjeje juridike, e konkretisht vërtetimi i faktit se a është aprovuar plani urbanistik për qytetin e Klinës, se a është marrë vendimi nga Komuna e Klinës për revokimin e lejeve të përkohshme, se në rastin konkret a kemi të bëjmë me mënjanimin e objektit të përkohshëm apo rrënimin e dhunshëm të objektit i cili paraqitet në fazën e ekzekutimit të dhunshëm, çka nuk duhet të jetë situata në rastin konkret, por edhe për faktin se nuk është konstatuar nëse ka kaluar apo jo afati i lejes sipas së cilës është bërë vendosja e objektit të përkohshëm.

[...] Për këto arsyé e me qëllim të evitimit të lëshimeve të theksuara në aktvendimin e kundërshtuar, organi administrativ i paditur [gjegj. MMPH] anuloi vendimin e kundërshtuar duke dhënë udhëzime që në riprocedurë të evitohen të metat e me qëllim të marrjes së vendimit të drejtë dhe të ligjshëm.”

25. Si duket, parashtruesi i kërkesës nuk kishte ndërmarrë asnjë veprim në lidhje me këto gjashtëmbëdhjetë ankesa pas vendimeve të MMPH-së dhe aktgjykimeve të Kolegit administrativ të Gjykatës Supreme.

Pretendimet e parashtruesit

26. Siç u tha më lart, parashtruesi pretendon se gjashtëmbëdhjetë aktgjykimet e Kolegit administrativ të Gjykatës Supreme të Kosovës, të paraqitura me numër dhe datë si në paragrin 2 më lart, i kishin shkelur të drejtat e tij të garantuara me Kushtetutë. Në veçanti, parashtruesi pretendon shkeljen e neneve 12, 46, 121, 123, dhe 124 të Kushtetutës, si dhe të nenit 1 Protokolli 1 i KEDNJ-së.
27. Parashtruesi i kërkesës argumenton se pronat në të gjashtëmbëdhjetë rastet, të prekura nga revokimi i lejeve për ndërtim të përkohshëm dhe urdhrat për rrënim të Inspektoratit të Drejtorisë për Urbanizëm, i takojnë Komunës, për qëllime publike. Parashtruesi pretendon se aktgjykimet e Gjykatës Supreme ndikojnë drejtpërdrejt në mundësinë që parashtruesi i kërkesës të ushtrojë të drejtat e veta pronësore dhe të rregullojë përdorimin e tokës komunale.

28. Parashtruesi i kérkesës më tej pretendon se pronat komunale në pyetje ishin usurpuar gjatë viteve 1990, gjatë periudhës kur Kosovës i ishte hequr statusi i autonomisë dhe me nxjerrjen e këtyre aktgjykimeve, Gjykata Supreme e legjitimonte këtë usurpim ilegal të tokës komunale.
29. Parashtruesi i kérkesës pretendon se aktgjykit e Gjykatës Supreme i shkelin të drejtat e tij për vetëqeverisje lokale, të garantuara me Kushtetutë. Parashtruesi argumenton se nuk mund të zbatohen vendimet e MMPh-së dhe aktgjykit e Gjykatës Supreme, sepse toka në pyetje është pronë publike komunale, e cila nuk mund t'iu kthehet personave përkatës privatë. Parashtruesi pretendon se ekzekutimi i këtyre vendimeve dhe kthimi i pronave do të conte në '*një kaos urban dhe pasoja të pariparueshme*' për Komunën e Klinës. Parashtruesi pretendon se ndërkokë situata në komunë kishte ndryshuar dhe të gjitha pronat e prekura kanë destinacione të tjera urbane, prej atyre që i kishin në kohën kur u ekzekutuan urdhrat fillestare përrënim.
30. Parashtruesi kërkon nga Gjykata Kushtetuese që t'i anulojë aktgjykit e Gjykatës Supreme dhe vendimet e MMPh-së në këto gjashtëmbëdhjetë raste.

Pranueshmëria e kérkesës

31. Për të qenë në gjendje të shqyrtojë kérkesën e parashtruesit, Gjykata Kushtetuese duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kérkesës i ka plotësuar kushtet e pranueshmërisë, të parapara me Kushtetutë dhe të saktësuara më tej me Ligj dhe me Rregullore të punës.
32. Gjykata i referohet nenit 113 (1) të Kushtetutës, i cili parasheh që,

“1. Gjykata Kushtetuese vendos vetëm përrastet e ngritura para Gjykatës në mënyrë ligjore nga pala e autorizuar.”
33. Gjykata duhet së pari të vlerësojë nëse parashtruesi i kérkesës është palë e autorizuar për të dorëzuar kérkesë në Gjykatë, në pajtim me kushtet e nenit 113 (4) të Kushtetutës.
34. Neni 113 (4) përcakton se, “*Komuna është e autorizuar të kontestojë kushtetutshmërinë e ligjeve ose të akteve të Qeverisë, të cilat cenojnë përgjegjësitë komunale ose zvogëlojnë të hyrat e Komunës, në rast se Komuna përkatëse është prekur nga ai ligj ose akt.”*
35. Gjykata vëren se kérkesa e dorëzuar nga Komuna e Klinës, bazuar në nenin 113.4 të Kushtetutës, nuk e “*konteston kushtetutshmërinë e ligjeve ose akteve të Qeverisë,*” por në vend të kësaj ajo konteston gjashtëmbëdhjetë vendimet e Gjykatës Supreme në procedurë administrative.
36. Në këtë drejtim, Gjykata përkujton nenin 4 të Kushtetutës, i cili, ndër të tjera, parasheh:

“1. Kosova është Republikë demokratike e bazuar në parimin e ndarjes së pushtetive dhe kontrollit e balancimit në mes tyre, sikurse është përcaktuar me këtë Kushtetutë.

[...]

4. Qeveria e Republikës së Kosovës është përgjegjëse për zbatimin e ligjeve e politikave shtetërore dhe i nënshtronhet kontrollit parlamentar.

5. Pushteti gjyqësor është unik, i pavarur dhe ushtrohet nga gjykata.

[...]"

37. Si të tilla, Gjykata konsideron se vendimet e Gjykatës Supreme të Republikës së Kosovës në procedurë administrative nuk janë akte a ligje të Qeverisë, sipas kuptimit të nenit 113 (4) të Kushtetutës (Shih, *mutatis mutandis*, Komuna e Gjakovës kundër Gjykatës Ekonomike të Qarkut, nr. KO123/10, Aktvendimi i 21 majit 2012).
38. Megjithatë, edhe sikur parashtruesi ta parashtronte kërkesën e tij në bazë të nenit 113.7 në lidhje me nenin 21.4 (personat juridik) të Kushtetutës, përkitazi me vlerësimin e kushtetutshmërisë së vendimeve të kontestuara, prapëseprapë Gjykata do të konsideronte kërkesën e parashtruesit si të jashtafatshme, për shkak se nga dita e publikimit të vendimeve (28 janari 2009) deri në ditën e parë të tentimit të parashtrimit të kërkesës (24 dhjetori 2009) kanë kaluar më tepër se katër muaj.
39. Në këtë drejtim, nen 49 i Ligjit, në mënyrë të qartë parasheh se: “*Kërkesa parashtronhet brenda afatit prej katër (4) muajve. Afati fillon të ecë që nga dita kur parashtruesit i është dorëzuar vendimi gjyqësor. Në të gjitha rastet e tjera, afati fillon të ecë në ditën kur vendimi ose akti është shpallur publikisht...*”

Sa i përket kërkesës për vendosjen e masës së përkohshme

40. Gjykata vëren se, parashtruesi, gjithashtu, kërkon nga Gjykata të vendosë masë të përkohshme.
41. Në këtë drejtim, Gjykata i referohet nenit 116.2 [Efekti Juridik i Vendimeve] të Kushtetutës, i cili përcakton: “Përderisa procedura të mos përfundojë para Gjykatës Kushtetuese, ajo mund të suspendojë përkohësisht veprimin ose ligjin e kontestuar, derisa të merret vendimi i Gjykatës, nëse konsideron që aplikimi i veprimit a ligjit të kontestuar, mund të shkaktojë dëme të pariparueshme”.
42. Gjykata, gjithashtu, merr në konsideratë nenin 27 të Ligjit, i cili parasheh:

“Gjykata Kushtetuese, sipas detyrës zyrtare ose me kërkesë të palës, mund të vendosë përkohësisht masa të përkohshme ndaj një çështjeje që është objekt i procedurës, nëse këto masa janë të nevojshme për të evituar rrëziqe ose dëme të pariparueshme, ose nëse marrja e këtyre masave të përkohshme është në interes publik”.

43. Për më tepër, rregulli 54 (1) i Rregullores së punës parasheh:

“Në çfarëdo kohe, përderisa kërkesa është e pazgjidhur para Gjykatës dhe meritat e kérkesës nuk janë vendosur nga Gjykata, pala mund të kërkojë vendosjen e masës së përkohshme”.

44. Së fundi, rregulli 55 (1) i Rregullores së punës thotë:

“Kërkesa për masë të përkohshme do të shqyrtohet me shpejtësi nga Gjykata dhe do t'i jepet përparësi para të gjitha kérkesave të tjera”.

45. Në mënyrë që Gjykata të vendosë masë të përkohshme, duhet që, në pajtim me rregullin 55 (4) të Rregullores së punës, të gjejë se:

“(a) pala që kérkon masën e përkohshme ka treguar rastin prima facie për meritat e kérkesës dhe, nëse akoma nuk është vendosur për pranueshmérinë e saj, rastin prima facie për pranueshmérinë e kérkesës;

(b) pala që kérkon masë të përkohshme ka dëshmuar se do të pësojë dëme të pariparueshme nëse nuk lejohet masa e përkohshme; dhe

(c) masa e përkohshme është me interes publik.

Nëse pala që kérkon masë të përkohshme nuk paraqet dëshmitë e nevojshme, Kolegji shqyrtues do të rekomandojë refuzimin e kérkesës”.

46. Gjykata konstaton se, përderisa kërkesa e parashtruesit hidhet poshtë si e papranueshme, atëherë kërkesa për masë të përkohshme nuk mund të jetë më objekt i shqyrtimit, prandaj kërkesa për vendosjen e masës së përkohshme duhet të refuzohet.

47. Si pasojë e kësaj, Gjykata gjen se parashtruesi i kérkesës, në këtë rast, nuk është palë e autorizuar, siç kërkohet me nenin 113 (1) Kushtetutës, për të kontestuar vendimet e Gjykatës Supreme, sepse këto vendime nuk janë ligje apo akte të cilat parashtruesi do të mund t'i kontestonte në bazë të nenit 113.4 të Kushtetutës.

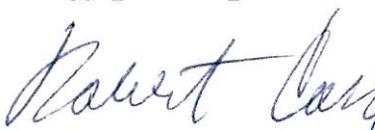
PËR KËTO ARSYE

Gjykata Kushtetuese, duke u bazuar në nenin 113 (1) dhe (4) të Kushtetutës, në pajtueshmëri me nenin 27 dhe 40 të Ligjit, në pajtueshmëri me rregullin 36 (3) c), rregullin 55, rregullin 56 (2) dhe (3) të Rregullores së punës, më 14 nëntor 2013, njëzëri

VENDOS

- I. TA HEDHË POSHTË kërkesën si të papranueshme;
- II. TA REFUZOJË kërkesën për masë të përkohshme;
- III. T'UA KUMTOJË këtë vendim palëve;
- IV. TA PUBLIKOJË këtë vendim në pajtim me nenin 20 (4) të Ligjit;
- V. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

Gjyqtari raportues

Robert Carolan

Kryetari i Gjykatës Kushtetuese

Prof. dr. Enver Hasani

